

Wyrok z dnia 19 sierpnia 1999 r.

I PKN 204/99

Kasacja zarzucająca naruszenie art. 8 KP przez wadliwe ustalenie podstawy faktycznej istotnej dla zastosowania tego przepisu nie ma usprawiedliwionej podstawy.

Przewodniczący: SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Sędziowie: SN Józef Iwulski, NSA Bogusław Gruszczyński.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 19 sierpnia 1999 r. sprawy z powództwa Anny B. przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń na Życie SA w P. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 11 grudnia 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Społecznych na Życie S.A. Inspektorat w P. pismem z dnia 16 lutego 1998 r., z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedział powódce Annie B. umowę o pracę, powołując się na konieczność ograniczenia zatrudnienia wynikającą ze zmian organizacyjnych i likwidacji stanowiska sprzedawcy ubezpieczeniowego, na którym była zatrudniona w Przedsiębiorstwie pozwanego w W.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Wągrowcu po rozpoznaniu odwołania powódki od powyższego wypowiedzenia umowy o pracę wyrokiem z dnia 11 maja 1998 r. uznał to wypowiedzenie za bezskuteczne i zasądził od pozwanego na rzecz powódki 200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ten ustalił, że obowiązki należące dotychczas do powódki pozostają nadal w gestii pracodawcy tyle, że miałyby być przekazane innym pracownikom. Ponadto, nie następuje to w istocie poprzez zmniejszenie zatrudnienia, skoro inny pracownik,

będący mężem kierowniczką, uzyskał zwiększenie wymiaru czasu z pół etatu na pełne zatrudnienie. Pracodawca wybrał do zwolnienia powódkę bez wzięcia pod uwagę jej kwalifikacji, dobrej i efektywnej pracy, która była wyróżniona, a także, że jej sytuacja materialna jest gorsza w porównaniu z innymi pracownikami. W ogóle pracodawca nie dokonał racjonalnej analizy wyboru pracownika do zwolnienia. W świetle takich okoliczności Sąd pracy ocenił, że pracodawca nie miał uzasadnionej przyczyny do rozwiązania umowy o pracę z powódką, a dokonując wypowiedzenia według uprawnienia z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.) nadużył swego prawa, naruszając zasady współżycia społecznego. Takemu wypowiedzeniu Sąd pracy odmówił ochrony z powołaniem się na art. 8 KP.

Pozwany w apelacji zarzucił naruszenie art. 10 ust. 1 powołanej ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. oraz art. 45 § 1 i art. 8 KP. Zarzucił ponadto, że Sąd Pracy sprzecznie z zebrany w sprawie materiałem ustalił, że nastąpiła likwidacja stanowiska pracy powódki.

Sąd Wojewódzki Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z dnia 11 grudnia 1998 r. oddalając apelację pozwanego zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce orzeczonej bezskuteczności wypowiedzenia umowy o pracę, przywrócił powódkę do pracy w pozwanym Zakładzie na poprzednich warunkach. Sąd Wojewódzki nie podzielił żadnego z zarzutów apelacji i z tego powodu oddalił ją w całości na podstawie art. 385 KPC. Określona zmiana rozstrzygnięcia wyroku Sądu pierwszej instancji wynika natomiast z zastosowania art. 45 § 1 KP do sytuacji rozwiązania już umowy o pracę w toku postępowania w sprawie. Sąd Wojewódzki podzielił w szczególności ustalenia dotyczące niewykazania przez pracodawcę podanej przez niego przyczyny wypowiedzenia powódce umowy o pracę, tj. że nastąpiła likwidacja stanowiska sprzedawcy ubezpieczeniowego. Sąd ten stwierdził także, iż pozwany nie wykazał faktu rzeczywistego zmniejszenia stanu zatrudnienia, tym bardziej że tego rodzaju działalność, przy której pracowała powódka jest nadal aktualna. Podkreślono także, że pozwany podjął decyzję o wypowiedzeniu umowy o pracę powódce bez obiektywnej i rzetelnej oceny sytuacji wszystkich pracowników, co uzasadniało ocenę Sądu pierwszej instancji o dowolności tej decyzji. Nie jest też tak, że decyzja dotycząca powódki miała na celu wyłącznie ograniczenie kosztów administracyjnych działalności pozwanego, skoro zwiększono wymiar czasu pracy

innego pracownika będącego mężem kierowniczką przedstawicielstwa w W., a ponadto w innych przedstawicielstwach nadal istnieje stanowisko, które zajmowała powódka. W konkluzji Sąd Wojewódzki stwierdził, że Sąd pierwszej instancji uwzględnił wszystkie okoliczności sprawy i wbrew zarzutom apelacji nie naruszył wskazanych w niej przepisów prawa materialnego.

Kasacja pozwanego oparta została na podstawie naruszenia prawa materialnego, to jest wskazanych w niej przepisów – art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. oraz art. 45 § 1 w związku z art. 8 Kodeksu pracy przez przyjęcie, że wypowiedzenie powódce umowy o pracę jest nieuzasadnione i dokonane zostało z naruszeniem prawa. W uzasadnieniu tych zarzutów wnoszący kasację w istocie zakwestionował ustalenie faktyczne zaskarżonego wyroku bez powołania się jednakże na naruszenie przepisów postępowania. Według pozwanego z materiału sprawy wynika, że stanowisko powódki zostało rzeczywiście zlikwidowane, co było przyczyną wypowiedzenia. Obroty i wyniki finansowe przedstawicielstwa pozwanego w W. uzasadniały takie działania zmierzające do ograniczenia zatrudnienia i zmniejszenia kosztów. Natomiast mąż kierowniczką zajmował zupełnie inne stanowisko. Wniosek kasacji dotyczył uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu ewentualnie zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Stosownie do art. 393¹ pkt 1 KPC naruszenie prawa materialnego stanowiące podstawę kasacji może polegać na błędnej jego wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu. Tymczasem w rozpatrywanej kasacji jej autor nie wskazał w ogóle błędów wykładni, natomiast niewłaściwe zastosowanie odniósł nie do podstawy faktycznej wyroku, lecz do własnych twierdzeń o faktach sprzecznych z ustaleniami zaskarżonego wyroku. Jest to zarzut oczywiście nieuprawniony. Jeżeli bowiem kasacja oparta została wyłącznie na podstawie naruszenia prawa materialnego bez zarzucenia naruszenia przepisów postępowania (art. 393¹ pkt 2 KPC), to podstawa faktyczna wyroku w ogóle nie została objęta kasacją i z tego względu nie może być przedmiotem jakiegokolwiek krytycznego rozpoznania (art. 393¹¹ KPC).

Sąd Wojewódzki w zaskarżonym kasacją wyroku oddalił apelację pozwanego, między innymi, z powodu bezzasadności zarzutów odnoszących się do ustaleń fak-

tycznych, w szczególności co do swoistej pozorności likwidacji stanowiska pracy zajmowanego przez powódkę. Tymczasem autor kasacji z pełnym pominięciem tych ustaleń oraz procesowej podstawy zaskarżonego wyroku (art. 385 KPC) – powołał się na sprzeczne z nimi okoliczności i dopiero te przez siebie określone okoliczności porównał ze wskazanymi przepisami prawa materialnego. Sąd Najwyższy nie stwierdził niewłaściwości zastosowania przepisów prawa materialnego do ustalonej podstawy faktycznej wyroku, a skoro takiego zarzutu kasacja nawet nie przedstawiła nie zachodzi potrzeba szerszej w tym zakresie argumentacji.

Wobec tego, że kasacja pozwanego nie ma usprawiedliwionej podstawy podlegała oddaleniu, stosownie do art. 393¹² KPC.

=====